

กองทุนสวัสดิการตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี

ข้อมูลทั่วไป

ตำบลทุ่งโพธิ์ เป็น 1 ใน 6 ตำบลของอำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ประกอบด้วย 7 หมู่บ้าน มีพื้นที่ 86,875 ไร่ กว่าร้อยละ 60 เป็นพื้นที่เกษตรกรรมลักษณะพื้นที่ลาดชันและเนินเขากว่าร้อยละ 70 ประชากรในพื้นที่จริงประมาณ 5,800 คน 1,800 ครัวเรือน อัตราส่วนชาย/หญิงใกล้เคียงกัน ชาวทุ่งโพธิ์มีอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 65 ส่วนค้าขายประมาณร้อยละ 15 ส่วนที่เหลือเป็นอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม รับจ้างทั่วไป และรับราชการเป็นส่วนน้อย ในตำบลมีโรงเรียนระดับมัธยม 1 แห่ง โรงเรียนระดับประถม 4 แห่ง สถานีนอนามัย 2 แห่ง และมีวัด/สำนักสงฆ์ 8 แห่ง

ฐานองค์การการเงินชุมชน

รูปแบบออมวันละบาท

- ก่อตั้ง 9 กันยายน 2550
- สมาชิกปัจจุบัน 1,550 ราย
- เงินทุนปัจจุบัน 781,352 บาท
- เงินทุนแรกตั้ง 29,940 บาท

การก่อเกิดของกองทุนสวัสดิการ

จากแผนชุมชนพึ่งตนเองเพื่อเอาชนะความยากจนตำบลทุ่งโพธิ์พบว่า ชาวบ้านกว่าร้อยละ 80 ไม่มีระบบสวัสดิการใดๆ การสงเคราะห์ช่วยเหลือคนด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุไม่ทั่วถึงมีชาวบ้านจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึงระบบสวัสดิการ ส่วนระบบสงเคราะห์ที่ทางหน่วยงานอื่นๆจัดให้ไม่ครอบคลุม 9 อย่างของระบบสวัสดิการเช่น เกิด แก่ เจ็บ ตาย ทุนการศึกษา ทุนประกอบอาชีพสวัสดิการคนทำงาน ผู้ด้อยโอกาส และสวัสดิการเงินฝาก ซึ่งคนในชุมชนมีความต้องการสิ่งเหล่านี้ การจัดสวัสดิการชุมชนตำบลทุ่งโพธิ์ จึงเริ่มมาจากการไปศึกษาเรียนรู้พื้นที่ต้นแบบตำบลดอนยอ จังหวัดนครนายก โดยแกนนำกองทุนหมู่บ้าน 7 หมู่บ้านแล้วร่วมหารือร่วมกันกว่า 3 เดือน สามารถจัดตั้งคณะกรรมการและร่างระเบียบชั่วคราวได้ประกอบด้วยตัวแทนหมู่บ้านละ 3-4 คน ปัจจุบันมีคณะกรรมการทั้งหมด 8 คน โดยมีนายศิริพงษ์ ฉายวัฒน์ เป็นประธานกองทุน ในช่วงจัดกระบวนการ ชุมชนมีแหล่งข้อมูลหลักได้จากคณะกรรมการที่เชื่อมประสานกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.)จากนั้นได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการจากฐานกลุ่มออมทรัพย์ และกองทุนหมู่บ้าน

ในช่วงเริ่มต้น ได้มีการจุดประกาย สร้างความเข้าใจกับผู้นำชุมชนในเรื่องแนวคิดสวัสดิการชุมชน ที่ต้องการให้สมาชิกได้รับการดูแลตั้งแต่เกิดจนตาย โดย ลดรายจ่ายเพื่อออมวันละ 1 บาท เพื่อนำมาจัดสวัสดิการดูแลทุกข์สุขซึ่งกันและกัน และให้เข้าใจแนวคิดว่าเป็น **“การให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี”** จากนั้นเป็นเวทีการให้ความรู้ โดยผู้นำชุมชนเป็นกระบอกเสียงพูดคุยกับชาวบ้านให้เข้าใจและเห็นถึงความจำเป็นของการสร้างสวัสดิการดูแลกันเอง ขั้นตอนนี้ต้องคุยให้ถึงต้นตอ เพื่อให้ชาวบ้านเข้าใจอย่างที่เราเข้าใจว่าทำไมเราต้องมาจัด

สวัสดิการกันเอง มีกองทุนแล้วจะเกิดประโยชน์กับตัวเองและลูกหลาน

ขั้นตอนการติดตามประเมินผลเพื่อแก้ปัญหาหลังการเริ่มจัดตั้ง “กองทุนสวัสดิการชุมชน วันละบาท ตำบลทุ่งโพธิ์” ได้มีการทบทวนปัญหาอุปสรรค ระบบเอกสาร ระบบการสื่อสาร ระบบการจัดเก็บรวบรวมเงินออม ระบบการจัดทำบัญชีในระยะเริ่มแรกจนถึงระยะ 180 วัน ทบทวนเหตุผลของการเพิ่มหรือลดของสมาชิก การเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องสวัสดิการชาวบ้านเพื่อให้ครอบคลุมทั่วทั้งตำบล การตรวจสอบ และปรับปรุงขบวนการให้เหมาะสมและสะดวกในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ในช่วงต้นกองทุนฯ ได้จ่ายสวัสดิการ 3 เรื่อง ได้แก่

- **กรณีคลอดบุตร** ทำขวัญเด็กแรกเกิด 500 บาท (เป็นทุนการศึกษา) และแม่ได้สิทธิ์เบิกค่านอนโรงพยาบาล 500 บาท มีสมาชิกได้รับสวัสดิการไปแล้ว 2 ราย รวม 1,000 บาท

- **กรณีเจ็บป่วย** นอนโรงพยาบาล ได้คินละ 100 บาท จ่ายปีละไม่เกิน 7 คิน รวม 700 บาท

- **กรณีเสียชีวิต** ให้พวงหรีด 400 บาท เมื่อเป็นสมาชิกครบปีที่ 1 จ่ายเงินค่าทำศพ 10,000 บาท ปีที่ 2 จ่าย 12,000 บาท ปีที่ 3 จ่าย 14,000 บาท ปีที่ 4 จ่าย 17,000 บาท ปีที่ 5 จ่าย 20,000 บาท ปีที่ 6 เป็นต้นไปจะพิจารณาตามผลการดำเนินงาน มีสมาชิกได้รับสวัสดิการไปแล้ว 1 ราย รายละ 5,000 บาท

จากการประชุมใหญ่ สมาชิกได้ร่วมกันแก้ไขระเบียบกองทุน ให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกส่วนใหญ่ และมีชี้แจงผลการดำเนินงาน ซึ่งในช่วงปีต่อไป จะมีการจัดสวัสดิการเพิ่มเติมอีก 6 เรื่อง ได้แก่

- **สวัสดิการยามแก่ชรา** มีค่าเลี้ยงชีพ เมื่อยามชราอายุ 60 ปีขึ้นไป
- **สวัสดิการเพื่อการศึกษา** ยืมเงินกองทุนไปจ่ายค่าเทอมก่อนได้
- **สวัสดิการเพื่อการประกอบอาชีพ** ให้กู้ยืมเมื่อมีดอกผลจากกองทุน
- **สวัสดิการผู้ด้อยโอกาส** จ่ายเงินเข้ากองทุนแทนผู้ด้อยโอกาส
- **สวัสดิการคนทำงาน** จ่ายค่าตอบแทนคนทำงาน
- **สวัสดิการเงินกู้ยืม** จ่ายทดแทนให้กองทุนอื่นๆกรณีผู้กู้ยืมเสียชีวิตโดยจ่ายเป็นงวดๆตามจริง โดยต้องไม่เกิน 15,000 บาท

การขยายผล

- การขยายแกนนำ ทั้งตำบลตัวเองและตำบลอื่น
- การขยายสมาชิก
- การขยายแหล่งทุน เช่น อบต. อบจ. อื่นๆ

- การขยายประเภทและผลประโยชน์สวัสดิการ
- การพัฒนาสู่สวัสดิการที่ยั่งยืน

ปัญหาและอุปสรรค

- ในระยะเริ่มแรกชาวบ้านสนใจโครงการน้อยมาก จำเป็นต้องใช้การประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นและใช้สื่อวีดิทัศน์ด้วย
- ชาวบ้านคาดหวังการออมเพื่อกู้ยืมมากกว่าสวัสดิการข้ออื่นๆ

แนวทางแก้ไขปัญหา

- ให้ความรู้กับชุมชนโดยผ่านสื่อที่มีพลังและสื่อโดยธรรมชาติ
- จัดเวทีเพื่อสร้างความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชุมชน

สิ่งที่จะดำเนินการต่อไป

ยุทธศาสตร์ของตำบลทุ่งโพธิ์ คือ การสร้างคน สร้างอาชีพ รักษาสิ่งแวดล้อม และฟื้นฟูวัฒนธรรม โดยมีเป้าหมาย ปี 2550 – 2553 จะทำกิจกรรม 6 กองทุน/กลุ่ม ได้แก่ กองทุนน้ำดื่มสะอาดของชุมชนเพื่อชุมชน กองทุนกล้าไม้ / พันธุ์พืชของชุมชนเพื่อชุมชน กองทุนสวัสดิการชาวบ้าน กองทุนข้าวชุมชน เพื่อชุมชน กองทุนปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพของชุมชนเพื่อชุมชน และกลุ่มคนจนทำบ้าน ชุมชนสามารถขับเคลื่อนงานโดยศูนย์คุณธรรมตำบล กองทุนสวัสดิการชุมชน สภาวัฒนธรรม และสภาเยาวชน และมีภาคีร่วมพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชน ได้แก่ อบต. พอช. พมจ. ศพส. เป็นต้น

“พัฒนาคน โดยการจัดการความรู้
พัฒนาอาชีพ โดยกิจกรรมลดรายจ่ายเพิ่มรายได้
ฟื้นฟูทรัพยากร โดยเกษตรอินทรีย์”

ผู้ประสานงาน : นายไชยยศ โนจิตต์
ที่อยู่ : 32 บ้านนิคมสหกรณ์ ม.7 ต.ทุ่งโพธิ์ อ.นาดี จ.ปราจีนบุรี
โทร. : 08-7142-5324
โทรสาร : 0-3740-1248